

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **kryminologia stosowana**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Data przeprowadzenia wizytacji: **2-3.12.2020**

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	19
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	28
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	31
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	32
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	34
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Beata Pastwa-Wojciechowska, członek PKA

Członkowie:

1. dr hab. Grzegorz Smyk, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Kamil Kardis, ekspert PKA
3. Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz, ekspert ds. pracodawców
4. Bonas Kamil, ekspert ds. studenckich
5. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku kryminologia stosowana, prowadzonym przez Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej w aplikacji MS Teams. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi: w przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	kryminologia stosowana	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o bezpieczeństwie – wiodąca (51%) pozostałe dyscypliny: nauki biologiczne – 11% nauki chemiczne – 10% nauki prawne – 9% pedagogika – 8% informatyka – 5% psychologia – 4% matematyka – 2%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6/180	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	150/6	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- Kryminologia środowiskowa - Technologia kryminalistyczna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	175	22
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1830	1074
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	91	61
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	164	164
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	57	57

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją Uczelni, określoną w wewnętrznych aktach prawnych. Misja Uczelni opiera się m.in. na zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia, którą Uczelnia definiuje jako zapewnienie studentom odpowiednich warunków zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do podejmowania pracy zawodowej. Koncepcja i cele kształcenia zostały przypisane do takich dyscyplin naukowych, jak: nauki o bezpieczeństwie (51%) oraz naukach biologicznych (11%), chemicznych (10%), prawnych (9%), pedagogice (8%), informatyce (5%), psychologii (4%) i matematyce (2%). Wskazany przez Uczelnię procentowy udział punktów ECTS w dyscyplinie wiodącej oraz poszczególnych dyscyplinach naukowych nie odzwierciedlają rzeczywistego ich udziału we współczesnym rozumieniu kryminologii jako nauki społecznej, co przekłada się na koncepcję i cele kształcenia. We wskazanych dyscyplinach została zupełnie pominięta socjologia, która stanowi ważny obszar dociekań naukowych kryminologii. Przyporządkowanie kierunku do wskazanej wyżej dyscypliny, tj. nauki o bezpieczeństwie, nie znajduje uzasadnienia, albowiem dyscyplina ta nie stanowi bazy dla budowy koncepcji kształcenia na kierunku kryminologia.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie bezpieczeństwo narodowe, przy czym szczególny nacisk został położony na zadania badawcze, koncentrujące się na badaniu podstaw poznawczych i kultury bezpieczeństwa, badań teoretycznych i praktycznych bezpieczeństwa, potrzeb edukacji oraz badania przestępczości i zagrożeń społecznych. Dyscypliny naukowe, wskazane przez Uczelnię, odzwierciedlają potencjał naukowy kadry Uczelni natomiast nie stanowią odzwierciedlenia współczesnego rozumienia kryminologii. Koncepcja i cele kształcenia odzwierciedlają interdyscyplinarność badań oraz zostały opracowane we współpracy z otoczeniem społeczno- gospodarczym i uwzględniają jego potrzeby.

Efekty uczenia się ocenianego kierunku, jak również poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, przede wszystkim z założoną przez Uczelnię koniecznością „kształcenia nowej klasy fachowców ogarniających swoją wiedzą i umiejętnościami procesy zakłócające ład społeczny, a zwłaszcza zagrożenia bezpieczeństwa społecznego, publicznego, osobistego, gospodarczego oraz środowiska przyrodniczego”. Takie efekty uczenia się, jak np.: K_W06 („absolwent zna i rozumie (...) zasady działania systemów i instytucji właściwych dla zakresu działalności zawodowej w zakresie kryminologii w warunkach rozwoju współczesnej cywilizacji”), K_U03 („absolwent potrafi właściwie dobierać oraz stosować odpowiednie metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne do rozwiązywania problemów w warunkach nie w pełni przewidywalnych”), K_K01 („absolwent jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem przestrzegania zasad etyki zawodowej”), K_K02 („absolwent jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania aktywności na rzecz środowiska społecznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy”), czy K_K05 („student ma przekonanie o sensie, wartości, potrzebie podejmowania działań diagnostycznych, profilaktycznych i w środowisku społecznym”), a także przyporządkowane do nich efekty poszczególnych zajęć pozwolą kształcić „wyspecjalizowaną kadrę mogącą w sposób systemowy połączyć transdyscyplinarne odniesienia określające wieloaspektowe znaczenia i rozumienia funkcjonowania społecznego człowieka w zakresie różnych przestrzeni życia publicznego i ogarnąć całokształt tych zagrożeń w oparciu o analizę biologiczną, chemiczną

i informatyczną, związki przyczynowo-skutkowe w celu wyznaczania podstawy prewencyjnego postępowania dotyczącego podstawowego bezpieczeństwa człowieka”. Celowi temu służą również niewątpliwie kolejne efekty uczenia się, które ponadto pozwolą zdobyć „wiedzę wielodyscyplinową i umiejętności praktyczne z zakresu prewencji ładu społecznego, wieloaspektowej diagnozy kryminologicznej, bezpieczeństwa społecznego i osobistego, zagrożeń w środowisku społecznym i biologicznym”, a mianowicie m.in. efekty uczenia się: K_W01 („absolwent zna i rozumie (...) fakty i zjawiska dziedziny nauk społecznych, miejsce kryminologii w systemie nauk i powiązanie z dyscypliną nauk o bezpieczeństwie, nauk prawnych, pedagogiką, psychologią, oraz dyscypliną nauk biologicznych, chemicznych i matematycznych; obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną oraz kluczowe zagadnienia z zakresu kryminologii stosowanej”), K_W05 („absolwent zna i rozumie (...) ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania podejmowanych działań a także związki między osiągnięciami z dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, psychologii, pedagogiki, biologii, chemii, matematyki i informatyki, a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym”), czy też K_U01 („absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, właściwie analizować i interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o poznane twierdzenia, metody, techniki i narzędzia z zakresu dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, prawa, psychologii, pedagogiki, biologii, chemii i matematyki do rozwiązywania pojawiających się problemów”), jak również przyporządkowane do nich efekty poszczególnych zajęć.

Zgodność efektów uczenia się z koncepcją kształcenia jest jednak pozorna, gdyż dotyczy jedynie koncepcji opisanej przez Uczelnię, która – jak już wskazano powyżej – nie wyczerpuje współczesnego zakresu badawczego kryminologii. Jedynie kilka (K_W01, K_W02, K_W06, częściowo K_W10, częściowo K_U04, K_U03) kierunkowych efektów uczenia się (a w ślad za tym również niewielka liczba efektów poszczególnych zajęć) odnosi się do kryminologii. Część efektów nie mieści się natomiast w powszechnie akceptowanym zakresie znaczeniowym pojęcia „kryminologia”, np. K_W09, częściowo K_W10, K_U04 wprost odnoszą się do kryminalistyki.

Efekty uczenia się (zarówno kierunkowe, jak i efekty poszczególnych zajęć) są zgodne z profilem ogólnoakademickim oraz z szóstym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, zostały przyporządkowane zarówno do uniwersalnych, jak i wszystkich szczegółowych charakterystyk tego poziomu.

Efekty uczenia się (zarówno kierunkowe, jak i efekty poszczególnych zajęć) są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, a mianowicie w naukach o bezpieczeństwie, naukach prawnych, pedagogice, psychologii, naukach biologicznych, matematyce, naukach chemicznych i informatyce. Są też zgodne z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Nie wykazują powiązania z naukami socjologicznymi, które – jak już wskazano – stanowią ważny obszar dociekań naukowych kryminologii.

Takie efekty uczenia się, jak chociażby K_W05 („absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania podejmowanych działań a także związki między osiągnięciami z dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, psychologii, pedagogiki, biologii, chemii, matematyki i informatyki, a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym”), K_U02 („absolwent potrafi dokonywać właściwego wyboru źródeł oraz informacji z nich pochodzących, formułować oceny, krytycznie analizować, syntetyzować wyniki tych działań”), K_U03 („absolwent potrafi właściwie dobierać oraz stosować odpowiednie metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne do rozwiązywania problemów w warunkach nie w pełni

przewidywalnych”), K_U04 („absolwent potrafi pracować w zespole, komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu kryminologii i nauk współdziałających oraz brać udział w debacie i dyskusji”), czy też K_U07 („absolwent potrafi formułować i rozwiązywać problemy badawcze z wykorzystaniem wiedzy z zakresu bezpieczeństwa, prawa, psychologii, pedagogiki, biologii, chemii, informatyki”), a także przyporządkowane do nich efekty poszczególnych zajęć niewątpliwie uwzględniają kompetencje badawcze.

Efekt KU_05 („absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”) i rozwijające go efekty zajęć z języka obcego 1 i 2 oraz dwóch innych przedmiotów prowadzonych w języku angielskim i rosyjskim uwzględniają komunikowanie się w języku obcym, natomiast efekt K_K03 („absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych występujących w obszarze kryminologii”) i rozwijające go efekty poszczególnych zajęć uwzględniają kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się, jak również efekty poszczególnych zajęć są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z obowiązującą strategią Uczelni. Wskazany przez Uczelnię procentowy udział punktów ECTS w dyscyplinie wiodącej oraz poszczególnych dyscyplinach naukowych nie odzwierciedlają rzeczywistego ich udziału we współczesnym rozumieniu kryminologii jako nauki społecznej, co przekłada się na koncepcję i cele kształcenia. Przyporządkowanie kierunku do wskazanej wyżej dyscypliny tj. nauki o bezpieczeństwie nie znajduje uzasadnienia albowiem dyscyplina ta nie stanowi bazy dla budowy koncepcji kształcenia na kierunku kryminologia.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu, tzn. szóstemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Zastrzeżenia budzi jednak przyporządkowanie kierunku do wskazanych dyscyplin naukowych. W doktrynie podkreśla się, że jednym z istotnych problemów dotyczących statusu kryminologii jako nauki jest to, na ile dyscyplinę tę traktować można rzeczywiście jako odrębną, samodzielną dyscyplinę naukową. W sytuacji, w której w Załączniku do Rozporządzenia MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. poz. 1818) kryminologia nie została w ogóle ujęta, kluczowe dla przyporządkowania kierunku studiów kryminologia do poszczególnych dyscyplin naukowych jest zatem zdanie doktryny o interdyscyplinarnym jej charakterze, a wskazówką może być stwierdzenie, iż kryminologia wykorzystuje metody badawcze stworzone w ramach innych dyscyplin o charakterze podstawowym, takich jak antropologia, biologia, medycyna, psychiatria, psychologia, socjologia, statystyka, ekonomia, historia, itp. Kryminologię określa się też mianem narzędzia inżynierii społecznej, której uprawianie bez

---

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

znajomości podstawowych siatek pojęciowych z socjologii, psychologii, pedagogiki, psychiatrii, neurologii, genetyki i innych nauk skazane jest na niepowodzenie. Kryminologia to nauka społeczna zajmująca się badaniem i gromadzeniem całościowej wiedzy na temat: (1) przestępstwa jako kategorii społecznej, jako pewnej szczególnej formy zachowania dewiacyjnego, (2) przestępczości jako zjawiska społecznego (opisywanego w kryminologii zarówno w aspekcie statycznym, jak i dynamicznym, na podstawie zarówno badań ilościowych nad rozmiarami, nasileniami, dynamiką i strukturą przestępczości, jak i badań jakościowych obejmujących analizę prawidłowości rządzących przestępczością), (3) osoby sprawcy przestępstwa (w ramach nurtów antropologiczno-biologicznego, psychologicznego, ale również socjologicznego), (4) ofiary przestępstwa (badania wiktymologiczne) oraz (5) instytucji i mechanizmów kontrolnych, jakie społeczeństwa tworzą w celu zapobiegania i zwalczania przestępczości (kryminologia empiryczna zajmująca się badaniem praktyki funkcjonowania instytucji wymiaru sprawiedliwości). Kryminologia nie posiada własnej metodologii badawczej, lecz wykorzystuje metody stosowane w socjologii, antropologii, biologii, medycynie, psychiatrii, psychologii, statystyce, ekonomii, historii i innych. W Europie zdecydowana większość kryminologów wywodziła się spośród prawników, dydaktyka kryminologii ma miejsce głównie w ramach studiów prawniczych, podobnie placówki badawcze umieszczane są zazwyczaj na wydziałach prawa, jednak w Ameryce Płn. kryminolodzy są prawie wyłącznie socjologami, a i nauczanie kryminologii odbywa się w ramach studiów socjologicznych. Podstawowa różnica pomiędzy kryminologią a nauką prawa karnego sprowadza się do tego, że kryminologia jako nauka społeczna, wręcz nauka empiryczna zajmuje się przestępstwem, przestępczością, przestępcą i społeczną reakcją na te zjawiska jako faktami, badając rzeczywistość („jak jest”), tymczasem nauka prawa karnego i inne penalne dyscypliny prawne jako nauki normatywne zajmują się tym, jak być powinno. Brak przyporządkowania kierunku studiów o nazwie kryminologia do nauk socjologicznych jest zatem bardzo istotnym błędem.

Znamienne jest to, że analizując wykorzystywanie przez kryminologię metod badawczych z innych nauk, doktryna nie wspomina nauk o bezpieczeństwie, z których na ocenianym kierunku studiów błędnie uczyniono dyscyplinę wiodącą. Niewłaściwe jest przyporządkowanie do nauk chemicznych (i to aż w 10%) i bardzo wysoki (drugi w kolejności, na poziomie 11%) odsetek nauk biologicznych (przyporządkowanie do nich nie jest błędem, natomiast zostały one zbyt wyeksponowane). Zbędne – w świetle Stanowiska interpretacyjnego nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. – jest przyporządkowanie w 2% do matematyki, gdyż przyporządkowanie kierunku do dyscyplin nie powinno polegać na mechanicznym przyporządkowaniu kierunku do każdej dyscypliny, która jest adekwatna, choćby tylko w minimalnym stopniu, do jakiegokolwiek, nawet pojedynczego efektu uczenia się określonego dla kierunku studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie dyscypliny wiodącej oraz procentowego udziału punktów ECTS w dyscyplinie wiodącej oraz poszczególnych dyscyplinach naukowych tak, aby odzwierciedlały one rzeczywisty ich udział we współczesnym rozumieniu kryminologii jako nauki społecznej, co przekłada się na koncepcję i cele kształcenia.

2. W zestawie efektów uczenia się kierunku o nazwie kryminologia zaleca się zwiększenie udziału efektów odnoszących się do powszechnie akceptowanego zakresu znaczeniowego słowa kryminologia i wyeliminowanie efektów zmierzających do wykształcenia specjalisty w zakresie kryminalistyki, a nie kryminologii.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe ocenianego kierunku studiów obejmują grupę zajęć kształcenia ogólnego, dwa przedmioty do wyboru z dziedziny nauk humanistycznych, najliczniejszą grupę modułów przedmiotowych kształcenia kierunkowego, a ponadto zajęcia w ramach dwóch modułów fakultatywnych, z których student po drugim semestrze wybiera jeden i realizuje go w całości podczas semestrów od trzeciego do szóstego. Wybór jednego z tych modułów uniemożliwia zatem udział w zajęciach przewidzianych w programie drugiego z modułów. Pierwszy z tych modułów związany jest z kryminologią środowiskową, a drugi – z technologią kryminalistyczną, która nie ma związku z powszechnie akceptowanym zakresem znaczeniowym kryminologii.

Treści programowe są zgodne z założonymi przez Uczelnię efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których Uczelnia przyporządkowała kierunek, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach, jednak ewidentnie za mało jest treści zgodnych z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w zakresie kryminologii.

Treści te nie są wystarczające, tzn. nie zapewniają uzyskania wszystkich efektów uczenia się uznawanych za niezbędne na kierunku kryminologia stosowana i nie są adekwatne do nazwy kierunku studiów. Wśród zajęć obowiązkowych stanowczo za mało przedmiotów dotyczy przestępczości (*Fenomenologia współczesnej przestępczości. Terroryzm* – 5 ECTS, *Prawo karne materialne i prawo karne procesowe* – 6 ECTS, *Prawo karne wykonawcze* – 3 ECTS, *Antropologia sądowa* – 3 ECTS, *Obszary problemowe w środowisku społecznym* – 6 ECTS; łącznie 23 ECTS = 12,78% ogólnej liczby punktów ECTS). Pozostałe przewidziane w programie studiów przedmioty związane z przestępczością zostały rozdzielone pomiędzy moduły fakultatywne (a zatem żaden student nie ma możliwości uzyskania efektów kształcenia wszystkich tych zajęć): *Przestępstwa gospodarcze, Psychopatologie, Strategie i systemy zapobiegania przestępczości, Wiktymologia, Globalizacja procesów dezintegracji społecznej, Identyfikacja środowiska społecznego człowieka, kryminogenne grupy społeczne, Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego i osobistego, Cyberprzestępczość, Bioterroryzm, a także Seksuologia. Przestępstwa na tle seksualnym.*

Jednocześnie wśród zajęć obowiązkowych nieproporcjonalnie dużo (w porównaniu z zajęciami, które niewątpliwie mają charakter kryminologicznych) dotyczy kryminalistyki i zagadnień z nią związanych z zakresu nauk biologicznych i chemicznych (*Psychologia kryminalistyczna* – 4 ECTS, *Substancje organiczne i ich właściwości z elementami toksykologii* – 3 ECTS, *Substancje nieorganiczne i ich zastosowanie w analizie kryminalistycznej* – 3 ECTS, *Metody instrumentalne w kryminalistyce* – 4 ECTS, *Mikrobiologia sądowa i immunologia* – 4 ECTS, *Metody i techniki działania służb specjalnych* – 5 ECTS, *Botanika sądowa* – 2 ECTS, łącznie 25 ECTS = 13,89 ogólnej liczby punktów ECTS, a zatem więcej niż

analogiczny wskaźnik wyliczony wyżej dla przedmiotów związanych z powszechnie uznanym zakresem kryminologii).

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, ale nie zapewniają uzyskania wszystkich efektów uczenia się dotyczących kryminologii.

Studia na ocenianym kierunku trwają sześć semestrów, student uzyskuje w ich trakcie 180 punktów ECTS, poszczególnym przedmiotom przypisano zarówno wymiar godzinowy, jak i punktowy na poziomie porównywalnym z innymi uczelniami (na różnych kierunkach studiów), a zatem czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się założonych przez Uczelnię, jednakże przewidziano zbyt mało czasu na osiągnięcie efektów uczenia się charakterystycznych dla współczesnej kryminologii, a za dużo na osiągnięcie efektów uczenia się wykraczających poza zakres kryminologii.

Zajęciom z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia przypisano na studiach stacjonarnych – 91, a na niestacjonarnych – 61 punktów ECTS. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych przez Uczelnię efektów uczenia się, jednakże przewidziano zbyt mało czasu na osiągnięcie efektów uczenia się charakterystycznych dla współczesnej kryminologii, a za dużo na osiągnięcie efektów uczenia się, wykraczających poza zakres kryminologii. W przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami.

Uwzględniając merytoryczne następstwo treści programowych sekwencja poszczególnych zajęć, ich formy (wykłady, ćwiczenia, laboratoria) wraz z wymiarem godzinowym wynikają z programu studiów i są typowe dla pokrewnych kierunków studiów na innych uczelniach. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych przez Uczelnię efektów uczenia się, ale nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się, które powinny być charakterystyczne dla kryminologii.

Liczba punktów ECTS za zajęcia do wyboru przekracza określone w przepisach minimum 30% ogólnej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów. Plan studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Również liczba punktów ECTS za zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową przekracza – zgodnie z prawem – 50% ogólnej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów.

W programie studiów przewidziano lektoraty z aż dwóch języków obcych, a zatem plan studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego.

Za zajęcia z zakresu nauk humanistycznych przewidziano łącznie 6 punktów ECTS, a zatem plan studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach.

W zwykłych warunkach – tzn. przed pandemią COVID-19 – nie było zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a zatem wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie przekraczał 50% ogólnej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów. Aktualnie – w czasie pandemii – wymiar ten może być przekroczony, z czego Uczelnia skorzystała.

Na ocenianym kierunku studiów stosowane są zróżnicowane metody dydaktyczne. Wykłady prowadzone są metodą wykładu audytoryjnego, informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego. Każda z tych metod może być wspomagana metodą prezentacji multimedialnej. W trakcie ćwiczeń audytoryjnych wykorzystywane są metody aktywizujące, stymulujące studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, a mianowicie: metody rozwiązywania przypadków, dyskusji, pracy z tekstem źródłowym, burzy mózgów, studium przypadku, metody projektu, symulacji i inne. Stosowane metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich założonych przez Uczelnię efektów uczenia się, w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów założonych przez Uczelnię efektów uczenia się. Metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Zwłaszcza w ramach seminarium dyplomowego stosowane są metody umożliwiające przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Są to głównie dyskusje służące sformułowaniu celów, problemów i hipotez badawczych, doborowi metod, technik i narzędzi badawczych, a ponadto opracowywanie koncepcji pracy licencjackiej. Stosowane są właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.

Metody dydaktyczne stosowane w ramach zajęć z lektoratów języków obcych umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania co najmniej jednego języka obcego na poziomie B2. Są to: praca w parach (np.: odgrywanie ról, wymiana informacji), praca w grupach (projekty, konkursy, rozwiązywanie problemów, zebranie słownictwa itp.), praca indywidualna studentów, czy też nauczanie tradycyjne – frontalne (prezentacja materiału leksykalnego, zasad gramatycznych, treści ilustracji itp.), a także ćwiczenia wspomagane technikami multimedialnymi

Potrzeby studentów z niepełnosprawnościami zaspokajane są poprzez działalność Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami, które – na wniosek zainteresowanego studenta – formułuje zalecenia dotyczące dostosowania procesu dydaktycznego do jego potrzeb. Student będący osobą niepełnosprawną może zwrócić się z wnioskiem do Dyrektora Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o wyznaczenie konsultanta, który określi szczególne potrzeby studenta wraz z dostosowaniem warunków odbywania studiów do rodzaju jego niepełnosprawności. Mogą one dotyczyć np. zmiany formy egzaminu, wydłużenie jego czasu, korzystania z pomocy tłumacza języka migowego, dopuszczenia innej niż ustna forma egzaminu dyplomowego, a także przyznania indywidualnej organizacji studiów. A zatem metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Poza okresem pandemii metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie są wykorzystywane.

W regulaminie praktyk studenckich na kierunku kryminologia stosowana określono właściwe efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych studiów I stopnia są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Praktyka zawodowa na kierunku kryminologia stosowana jest realizowana w wymiarze 5 tygodni (150 godzin) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, po zakończeniu zajęć w 4 semestrze. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba 6 punktów ECTS oraz dobór miejsc praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów studiów I stopnia efektów uczenia się. Na treść praktyk studenckich składają się działania bezpośrednio związane z bezpieczeństwem publicznym, w szczególności z diagnostyką społeczną i kryminologiczną i kształtowaniem kompetencji zawodowych w realizacji zadań kryminologicznych.

Praktyki realizowane są zgodnie z przyjętymi na Uczelni procedurami w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów UPH oraz Regulaminem praktyk studenckich na kierunku kryminologia stosowana. Zgodnie z tym Regulaminem praktyki mogą być odbywane na zasadzie skierowania z Uczelni, w tym również praktyki i staże odbywane w wybranym przez studenta zakładzie pracy, jeżeli charakter wykonywanej przez studenta pracy będzie zgodny z programem studiów. Formalizacja realizacji praktyk obejmuje: skierowanie na praktykę, porozumienie o współpracy z interesariuszem zewnętrznym, harmonogram praktyki, dziennik praktyk zawierający uwagi studenta, opinię opiekuna praktyki z ramienia instytucji przyjmującej, ocenę opiekuna praktyki. Zaliczenie praktyki odbywa się poprzez złożenie właściwie wypełnionego dziennika praktyk u opiekuna praktyk przypisanego do kierunku. Ocena zaproponowana przez opiekuna praktyki z ramienia Instytucji może być zmieniona z podaniem uzasadnienia. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz sposób dokumentowania przebiegu praktyk są dobrze dobrane i umożliwiają ich skuteczne sprawdzenie.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się weryfikowana jest na etapie wyrażenia zgody na odbycie praktyki przez studenta w konkretnej instytucji. Opiekun praktyk opiniuje konkretną instytucję, jako dającą możliwość osiągnięcia przez studenta zakładanych dla praktyk efektów uczenia się. Po zakończeniu praktyk student przedkłada opiekunowi praktyk potwierdzenie osiągnięcia założonych efektów praktyk, potwierdzone przez zakładowego opiekuna praktyk. Ocena ma charakter kompleksowy i obejmuje wszystkie efekty uczenia się, przypisane do osiągnięcia podczas realizacji praktyk zawodowych.

Nadzór nad praktykami zawodowymi z ramienia Uczelni sprawuje opiekun praktyk, powoływany na rok akademicki spośród nauczycieli akademickich, zatrudnionych w jednostce organizacyjnej, odpowiadającej za prowadzenie ocenianego kierunku. Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk zawodowych na studiach I stopnia. W instytucji przyjmującej nadzór nad realizacją praktyk sprawuje zakładowy opiekun praktyk. Liczba studentów przypadających na jednego zakładowego opiekuna praktyk umożliwia prawidłową realizację praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk studentów kierunku kryminologia stosowana są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, pozwalają na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, wynikające z Zarządzenia Rektora i Regulamin Praktyk Studenckich na kierunku

kryminologia stosowana. Zasady obejmują wskazanie osoby odpowiadającej za organizację i nadzór nad praktykami zawodowymi, procedury potwierdzania efektów uczenia się, zasady hospitacji praktyk oraz zadania zakładowych opiekunów praktyk. Kierunkowy opiekun praktyk po analizie instytucji zewnętrznej decyduje czy w tej instytucji student zrealizuje przyjęte dla praktyk zawodowych efekty uczenia się.

Uczelnia dysponuje listą miejsc praktyk, z której mogą skorzystać studenci. W przypadku samodzielnego wskazania miejsca odbywania praktyki, uczelniany opiekun praktyk dokonuje zatwierdzenia tego miejsca po kątem możliwości realizacji założonych efektów uczenia się.

Program praktyk na kierunku kryminologia, realizacja programu praktyk, efekty uczenia się osiąmane na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów. Po zakończonych praktykach studenci wypełniają ankietę oceniającą przebieg praktyk. Studenci nie oceniają efektów uczenia się osiągniętych na praktykach.

Pomimo określonych zasad oraz miejsc odbywania praktyk, odnotowano przypadki niewłaściwej realizacji praktyk. Jako przykłady można podać:

- praktyka w Komendzie Miejskiej Policji w Siedlcach – gdzie student na 19 dni praktyki przez 4 dni archiwizował dokumenty, przez kolejne 3 dni wypełniał dziennik korespondencji podawczej, przez kolejne 2 zapoznawał się ze strukturą organizacyjną KMP.
- praktyka w Zakładzie Karnym (Dział Penitencjarny) – gdzie na 19 dni praktyk przez 5 dni student archiwizował dokumenty.

W celu uniknięcia ww. sytuacji rekomenduje się zacieśnienie współpracy kierunkowego opiekuna praktyk z opiekunem z instytucji przyjmującej, tak aby skutecznie egzekwować zapisy regulaminu praktyk i porozumienia w sprawie organizacji obowiązkowej praktyki studenckiej i niwelować jakiegokolwiek nieprawidłowości w trakcie jej realizacji. Zakładowy opiekun praktyk powinien być zapoznany z programem praktyk i zakresem merytorycznym poszczególnych składowych praktyk. Rekomenduje się, aby kierunkowy opiekun praktyk dokonywał dogłębnej analizy dokumentacji praktyk w momencie jej zaliczania.

Na studiach stacjonarnych zajęcia odbywają się przez 4 albo 5 dni w tygodniu zazwyczaj w blokach 90-minutowych z 15-minutowymi przerwami. Na studiach niestacjonarnych zaplanowano w bieżącym semestrze 9 zjazdów wyłącznie w soboty i niedziele zazwyczaj w godzinach 8.00 – 18.00, oczywiście z przerwami pomiędzy poszczególnymi zajęciami. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Analiza treści programowych doprowadza do wniosku, że treści te nie są wystarczające, tzn. nie zapewniają uzyskania wszystkich efektów uczenia się uznawanych za niezbędne na kierunku Kryminologia stosowana i nie są adekwatne do nazwy kierunku studiów.

Słowo „kryminologia” pochodzi od słów „crimen” (przestępstwo) i „logos” (nauka), tak więc kryminologia w znaczeniu czysto leksykalnym to nauka o przestępstwie zajmująca się badaniem przestępstw i innych zjawisk dewiacyjnych w ich kontekście społecznym, zbieraniem informacji na temat sprawcy i ofiary czynu dewiacyjnego, wiedzą o przestępczości jako szczególnym fenomenie społecznym oraz o funkcjonowaniu społecznych mechanizmów kontroli. W nauce wyróżnia się następujące działy kryminologii: (1) symptomatologia kryminalna czyli fenomenologia, dział kryminologii zajmujący się formami objawowymi przestępczości (dynamika i struktura przestępczości, geografia kryminalna, sposoby popełniania przestępstw, niektóre elementy organizacji świata przestępczego), (2) etiologia kryminalna koncentrująca się na badaniach czynników przyczynowych przestępczości, (3) profilaktyka kryminologiczna, (4) funkcjonowanie systemu sprawiedliwości karnej (jednym z ważnych elementów kontroli przestępczości jest polityka karna). Jako dział kryminologii wymienia się niekiedy również wiktymologię penalną.

Na ocenianym kierunku studiów zdecydowanie za mało treści programowych dotyczy tak rozumianej kryminologii, a za dużo – kryminalistyki. Błędne jest stanowisko Uczelni, że kryminalistyka jest częścią kryminologii, albowiem są to dwie zupełnie osobne dyscypliny zajmujące się innymi zagadnieniami i spełniające odmienne funkcje. Kryminalistyka jest nauką zajmującą się przede wszystkim opracowywaniem metod i sposobów wykrywania przestępstw i ich sprawców oraz dowodzenia ich w sądzie (usługowa rola w procesie karnym). Celem kryminologii jest zapobieganie przestępczości przez usuwanie przyczyn natury ogólnej, natomiast kryminalistyka zwalcza i zapobiega przestępstwom „in concreto” przez ujawnienie przestępstwa, wykrycie sprawcy i zabezpieczenie materiału dowodowego dla wymiaru sprawiedliwości. Dla kryminologa ważne jest ustalenie treści i przebiegu wewnętrznych przeżyć psychicznych sprawcy, natomiast dla kryminalistyki proces motywacyjny sprawcy ma znaczenie jedynie pod kątem widzenia wpływu na wybór metod przestępczego działania oraz prawidłowego typowania sprawcy. W kryminologii dominują metody statystyczne, socjologiczne i psychologiczne, a w kryminalistyce doniosłe znaczenie mają metody badawcze charakterystyczne dla nauk technicznych i przyrodniczych. Kryminologię łączą bardzo bliskie więzy z prawem karnym, czy socjologią, natomiast kryminalistyka ma ściślejsze związki z prawem procesowym oraz naukami przyrodniczymi, fizycznymi i chemicznymi. Kryminologia zajmuje się trzema podstawowymi fenomenami, tj. przestępcą, przestępstwem i przestępczością stosując metody nauk społecznych, głównie socjologii lub metody nauk o człowieku, psychologii czy psychiatrii, natomiast kryminalistyka koncentruje się na śladach pozostawionych przez przestępcę, na metodach ich ujawniania, zabezpieczania, badania i wykorzystania w charakterze dowodu.

Reasumując: nie można przewidzianych w programie studiów zajęć ewidentnie kryminalistycznych traktować, jako umożliwiających osiągnięcie efektów kształcenia na kierunku kryminologia (nawet z dodatkiem „stosowana”).

W programie studiów na najważniejszy dział kryminologii, jakim jest fenomenologia, poświęcono zaledwie zajęcia oszacowane na 5 punktów ECTS (zaledwie ok. 3% wszystkich punktów zdobywanych podczas studiów). Brakuje zatem czasu na rzetelne przyswojenie wiedzy o dynamice i strukturze przestępczości, o geografii kryminalnej, czy sposobach popełniania przestępstw. Na drugi z podstawowych działów kryminologii, jakim jest etiologia poświęcono jedynie zajęcia dotycząc obszarów problemowych w środowisku społecznym za 6 ECTS. Czas na te zajęcia nie umożliwia dokładnego poznania wszystkich czynników przyczynowych przestępczości. Pominięta została problematyka profilaktyki kryminalnej, również uznawanej za dział kryminologii. Na zagadnienia funkcjonowania systemu sprawiedliwości karnej poświęca się część zajęć z *Prawa karnego*

materialnego i procesowego (6 ECTS) oraz *Prawa karnego wykonawczego* (3 ECTS). Wśród obligatoryjnych zajęć nie ma również *Wiktymologii*.

Takie „okrojenie” problematyki typowo kryminologicznej w programie studiów skutkuje niemożnością pełnego osiągnięcia takich efektów kształcenia, jak: „zna i rozumie (...) obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną oraz kluczowe zagadnienia z zakresu kryminologii stosowanej” (K_W01), „kluczowe zagadnienia z zakresu kryminologii” (K_W02), a także „zasady działania systemów i instytucji właściwych dla zakresu działalności zawodowej w zakresie kryminologii” (K_W06).

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich założonych w programie ocenianego kierunku efektów uczenia się, jednak ze względu na wadliwy dobór treści programowych nie umożliwia osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia, jakie powinien nabyć student kierunku kryminologia.

Metody kształcenia są zróżnicowane, zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie założonych w programie ocenianego kierunku efektów uczenia się (w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej), jednak ze względu na wadliwy dobór treści programowych nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia, jakie powinien nabyć student kierunku kryminologia.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych studiów I stopnia są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Szczegółowa analiza dokumentacji praktyk czterech studentów wykazała, że pomimo określonych zasad oraz miejsc odbywania praktyki, odnotowano przypadki niewłaściwej realizacji praktyki.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę przewidzianych w programie studiów efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W postępowaniu rekrutacyjnym podstawę kwalifikacji na oceniany kierunek studiów stanowią wyniki z części pisemnej egzaminu maturalnego z dwóch spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia, historia, informatyka, język obcy, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Warto zwrócić uwagę, że podstawy wiedzy z tych przedmiotów są przydatne

w osiąganiu efektów uczenia na ocenianym kierunku studiów. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne, umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku studiów.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, określone uchwałą Senatu UPH w Siedlcach, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (zarówno uczenia się zinstytucjonalizowanego, ale poza systemem studiów, jak i uczenia się niezinstytucjonalizowanego) oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie ocenianego kierunku studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej (np. w ramach programu Erasmus+) zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Decyzje w tych sprawach podejmuje Dziekan określając przeniesione efekty uczenia się wraz z liczbą punktów ECTS.

Zasady i procedury dyplomowania określone zarówno Regulaminem studiów, jak i zarządzeniem Dziekana, są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się obejmuje: egzaminy, kolokwia, prace projektowe, rozwiązywanie zadań problemowych, raporty z eksperymentów laboratoryjnych, ocenę prac zespołowych, ocenę systematyczności i zaangażowania podczas zajęć, w tym również podczas seminariów dyplomowych, a finalnie – ocenę pracy dyplomowej, której napisanie m.in. przygotowuje studenta do prowadzenia działalności naukowej. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Ocena losowo wybranych prac etapowych pozwala stwierdzić, że ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Na ocenianym kierunku studiów obowiązują i są stosowane zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej, dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, a także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Wskazane powyżej metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności umożliwiają przede wszystkim metody stosowane w ramach seminariów dyplomowych oraz w procesie dyplomowania.

Metody stosowane na zajęciach z lektoratów języków obcych umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w czasie trwającej pandemii odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy. Sprawdzone losowo dobrane prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk i prace dyplomowe, jak również dane o stopniu bezrobocia absolwentów, potwierdzają osiągnięcie w dostatecznym stopniu założonych w programie studiów efektów uczenia się.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka tych prac egzaminacyjnych i etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawiane im wymagania są dostosowane do szóstego poziomu PRK i profilu ogólnoakademickiego, a także do założonych przez Uczelnię efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany.

Studenci nie są jednak autorami publikacji naukowych ani nie posiadają innych osiągnięć naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku studiów stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów, umożliwiające właściwy ich dobór, a także zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy potwierdzają w stopniu wystarczającym osiągnięcie założonych przez uczelnię efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Prowadzący zajęcia na kierunku kryminologia stosowana charakteryzują się aktualnym i stale rozwijanym dorobkiem naukowym z zakresu nauk o bezpieczeństwie), a także pedagogiki, informatyki, matematyki, nauk biologicznych oraz nauk chemicznych. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z określoną dyscypliną lub dyscyplinami posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub artystyczny i/lub doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny lub dyscyplin (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat), umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Przedstawiona dokumentacja potwierdza wysokie zróżnicowanie i różnorodność kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie. Instytut deklaruje, iż prowadzi badania w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, co nie do końca jednak jest odzwierciedlone w programie studiów i charakterystyce kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku. Spora jej część reprezentuje zupełnie inne dziedziny nauki i dyscypliny naukowe (nauki biologiczne, chemiczne, rolnicze), które nie mają żadnego odniesienia i użyteczności w ramach rozwoju ocenianego kierunku, doskonalenia jakości kształcenia, a bardziej odnoszą się do kryminalistyki stosowanej a nie kryminologii, która jest rozumiana w kategoriach nauk społecznych. W programie studiów brakuje więc podstawowych przedmiotów charakterystycznych dla kierunku kryminologia (np. *Wprowadzenie do kryminologii, Metody badań kryminologicznych, Socjologia przestępczości, Socjologia prawa*, itd.), realizowanych przez odpowiednio dobraną kadrę dydaktyczną w tym zakresie. Zgodnie z dostarczoną dokumentacją, dotyczącą opisu składu osobowego Wydziału i Instytutu, w ocenianej Jednostce kadra na kierunku kryminologia stosowana liczy: 42 pracowników naukowo-badawczych, w tym 7 profesorów, 14 doktorów habilitowanych oraz 20 doktorów i jednego magistra.

Nauczyciele realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są specjalistami w swoich dyscyplinach, z dużym doświadczeniem dydaktycznym. Zakres tematyczny, realizowany w ramach poszczególnych kursów, odpowiada ich umiejętnościom i zainteresowaniom naukowym.

Zapotrzebowanie na obsadę zajęć w określonych dyscyplinach na dany semestr jest sporządzane w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie. Następnie, w odniesieniu do przedmiotów realizowanych w innych dyscyplinach, niż dyscyplina nauki o bezpieczeństwie, jest przekazywane do dyrekcji Instytutów poszczególnych dyscyplin. Przydział zajęć dokonywany jest przez dyrekcję poszczególnych Instytutów mających swój udział w efektach uczenia się na kierunku kryminologia stosowana. Podstawowe kryteria uwzględniane przy przydziale zajęć dydaktycznych obejmują: wykształcenie, zdobyte stopnie i tytuły naukowe, kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz zainteresowania i dorobek naukowy. Stwierdzić można zatem, iż dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy lub artystyczny i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne.

Nauczyciele akademicy zatrudniani są w drodze konkursów, których rozstrzygnięcie zależne jest od decyzji właściwej Komisji Konkursowej, powoływanej każdorazowo w celu wyłonienia najlepszego kandydata. Zajęcia dydaktyczne realizowane są dodatkowo przez specjalistów i praktyków zatrudnianych na zasadzie umów cywilno-prawnych, których zatrudnienie opiniowane jest przez Radę Dyscypliny, a następnie opiniowane przez Dziekana i akceptowane przez Rektora.

Podstawową płaszczyzną upowszechniania dorobku naukowego kadry są publikacje naukowe. W strukturze Instytutu funkcjonują zespoły badawcze, ich kierownicy w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu i bezpośrednio zainteresowanym pracownikiem planują ścieżkę jego rozwoju zawodowego. Uwzględniają przy tym zaangażowanie naukowe, dotychczasowe osiągnięcia zawodowe, uzyskane stopnie i tytuły. Pracownicy doskonalą swoje kompetencje i umiejętności poprzez udział w konferencjach naukowych, szkoleniach, projektach zarówno naukowych, jak i dydaktycznych. Jako członkowie zespołów badawczych mają możliwość korzystania ze środków finansowych przeznaczonych na rozwój potencjału naukowego. Środki te wykorzystywane są najczęściej na udział w konferencjach naukowych, seminariach czy sympozjach oraz publikacje naukowe w wydawnictwach wysokopunktowanych.

Nauczyciele akademicki uczestniczą też w projektach badawczych:

- projekt „Uniwersytet Maxi” (POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/19), jako eksperci brali udział w przygotowywaniu dokumentów grantu, zaś obecnie przygotowują specyfikację sprzętu ochronnego i ratującego życie (defibrylatory, krzesła ewakuacyjne) oraz prowadzą szkolenia dotyczące problematyki bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego w formie teoretycznej i praktycznej dla studentów z niepełnosprawnościami;
- projekt „Doświadczyć tego sam” (POWR.03.05.00-00-PU14/19), jako wykładowcy i trenerzy prowadzący zajęcia dotyczące dostosowania standardów dostępności do potrzeb projektowania systemów ochrony osób o szczególnych potrzebach w sytuacji zagrożenia.

Dodatkowym sposobem na podnoszenie jakości kształcenia w ramach ocenianego kierunku jest uczestnictwo niektórych nauczycieli akademickich w warsztatach dydaktycznych (np.: w roku 2017 w Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach - Szkolenie w zakresie prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy; w roku 2020 - Szkolenie z zakresu Projektowania uniwersalnego, prowadzonego przez SENSE Consulting Sp. z o.o. (numer ewidencyjny Rejestru Instytucji Szkoleniowych 2.30/00332/2010));

- Inteligentny system wspomagania decyzji oparty na algorytmicznej analizie obrazu w działaniach służb wymiaru sprawiedliwości (nr projektu: DOB-BIO10/16/02/2019 ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie).

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia i rozwojowi kadry naukowej oraz umożliwia kształtowanie kadry zapewniającej prawidłową realizację zadań dydaktycznych. Zależy przede wszystkim od planów rozwoju Uczelni (w roku 2019 uzyskano 4 etaty adiunkta, w tym 1 zastępstwo). Indywidualny rozwój badaczy, związany z ich działalnością naukową wskazuje na znaczny potencjał Instytutu. W latach 2015-2020 nauczyciele akademicki podnosili swoje kwalifikacje i uzyskiwali kolejne tytuły i stopnie naukowe. W omawianym okresie jeden nauczyciel uzyskał tytuł naukowy profesora, sześciu nauczycieli uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, trzech – stopień doktora.

Ważne znaczenie ma system okresowych ocen nauczycieli akademickich, którzy zgodnie z przepisami ustawy i przepisami wewnątrzuczelnianymi, podlegają ocenie przez bezpośrednich przełożonych. Na wszystkich etapach oceniania nauczyciela akademickiego wyniki ocen są przedstawiane zainteresowanym. Istotnym elementem oceny nauczycieli akademickich są wyniki w cyfrowym systemie ankiety studenckiej, realizowanej poprzez system USOS. Niezadowolające wyniki oceny

okresowej skutkują rozmową wyjaśniającą z przełożonymi, interwencyjną hospitacją albo zmianą obsady zajęć

W ocenianej Jednostce tworzone są warunki do rozwoju naukowego i związanych z nim awansów pracowników. Stworzony został system motywacji i wspierania nauczycieli akademickich do pomnażania osiągnięć naukowych. Uczelnia zachęca i nagradza pracowników szczególnie budujących jej pozycję naukową: pracownicy osiągający najlepsze wyniki w obszarze działalności naukowej uzyskują nagrody Rektora, obejmujące działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

1. Dobór nauczycieli akademickich i innych pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne odpowiada bardziej kierunkowi kryminalistyka stosowana a nie kryminologia. Dobór kadry jest więc nieadekwatny w stosunku do specyfiki ocenianego kierunku.
2. Znaczna część kadry posiada wybitne osiągnięcia w zakresie dziedziny dyscyplin, które reprezentuje (nauki biologiczne, chemiczne, matematyka, nauki rolne), które jednak nie mają przełożenia na jakość kształcenia i rozwój ocenianego kierunku.
3. Dorobek znacznej części kadry, realizującej zajęcia na ocenianym kierunku, warunkowany jest przede wszystkim doświadczeniem dydaktycznym, zainteresowaniami badawczymi (znajdującymi odzwierciedlenie w prowadzonych i publikowanych pracach naukowych, udziale w pracach zespołów badawczych, np. w grantach) i poszczególnymi obszarami samodoskonalenia. Brak jest jednak jego zgodności ze specyfiką kierunku kryminologia stosowana.
4. Istnieje zasadnicza rozbieżność między zakładanymi efektami uczenia się i nabywanymi przez studentów kompetencjami na kierunku kryminologia stosowana a dorobkiem i kwalifikacjami dużej części kadry prowadzonej zajęcia dydaktyczne. Konsekwencją tejże rozbieżności jest nieproporcjonalnie większa ilość przedmiotów o charakterze kryminalistycznym w porównaniu z obowiązkowymi przedmiotami kryminologicznymi oraz niemożliwość osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia, jakie powinien zdobyć student kierunku kryminologia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

Zwiększyć w programie studiów liczbę przedmiotów właściwych dla kierunku kryminologia oraz dostosować kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry do specyfiki ocenianego kierunku.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową, umożliwiającą realizację programu studiów na kierunku kryminologia stosowana i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zapewniony jest również dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej i jej wykorzystania w procesie kształcenia.

Rozmiar bazy (liczba i wielkość sal wykładowych i seminaryjnych, liczba komputerów w pracowni komputerowej, zasoby biblioteki, liczba miejsc w czytelni, przepustowość sieci) umożliwia przygotowanie studentów I stopnia do prowadzenia badań, a studentów II stopnia do udziału w badaniach oraz jest bardziej niż adekwatny wobec liczby studentów. Dzięki zainstalowanym w salach systemom audio-wizualnym, istnieje możliwość wyświetlania filmów, audycji i innych form prezentacji. Ponadto 6 sal seminaryjnych wyposażonych jest w tablice interaktywne oraz 24 w wizualizery. Dodatkowo aula wykładowa licząca 116 miejsc, posiada system i wyposażenie umożliwiające prowadzenie videokonferencji, których wysoką jakość przekazu gwarantują zainstalowane monitory bezszwowe. Tym samym należy stwierdzić, że Wydział Nauk Społecznych dysponuje możliwościami infrastrukturalnymi pozwalającymi powiększyć grono swych studentów. Infrastruktura jest zlokalizowana w trzech, sąsiadujących ze sobą budynkach: w gmachu będącym siedzibą Wydziału (ul. Żytnia 39), w Domu Studenta Nr 4 (ul. Żytnia 17/19), w budynku Biblioteki Głównej UPH (ul. J. Popiełuszki 9).

Baza dydaktyczna jest zasadniczo bezpieczna pod względem przepisów BHP. Budynek Wydziału Nauk Społecznych jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zamontowane są windy głośnomówiące z oznaczeniami w języku Braille'a; sale dydaktyczne z siedziskami przymocowanymi do podłogi w sposób trwały, wyposażone są w specjalistyczne stoliki (po 1 lub 2 w każdej sali) dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Zamontowano także tablice z informacjami zapisanymi alfabetem Braille'a, wspomagające poruszanie się osób z uszkodzeniami narządu wzroku. Ze względu na potrzeby osób z uszkodzeniami narządu słuchu, w 7 salach dydaktycznych zainstalowano pętle indukcyjne. Wszystkie pomieszczenia kampusu są oznakowane na potrzeby osób niedowidzących, a budynki dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zajęcia praktyczne realizowane są głównie w wykorzystującym infrastrukturę Jednostki zespole realizacji badań, natomiast praktyki zawodowe w otoczeniu społecznym w warunkach właściwych z uwagi na cele i założone efekty kształcenia.

Wydział wykorzystuje pełny zakres multimediiów w procesie kształcenia, nadto zapewnia studentom możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych, krajowych i międzynarodowych. Do dyspozycji studentów Wydziału pozostaje Biblioteka, w której znajduje się sala pracy zespołowej, która może być wykorzystywana do prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych. Użytkownicy sali mają do dyspozycji rzutnik multimedialny oraz dostęp do sieci bezprzewodowej Eduroam. W sali mogą być wykorzystywane materiały biblioteczne udostępniane w Czytelni Ogólnej, Czytelni Wydawnictw Ciągłych i Czytelni Zbiorów Specjalnych. Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana. Katalog biblioteczny dostępny jest na wszystkich urządzeniach mobilnych poprzez multiwyszukiwarkę PROLIB INTEGRO. Katalog zawiera opisy bibliograficzne książek, czasopism, wydawnictw specjalnych oraz rozdziałów prac zbiorowych. Umożliwia wyszukiwania intuicyjne wielopoziomowe. Opisy posiadają linkowania do pełnych tekstów. Wynik wyszukiwania można zapisać, wydrukować, przesyłać e-mailem i zacytować. Katalog został zintegrowany z następującymi zasobami cyfrowymi: ibuk Libra, Wolne Lektury, Arianta, Academica, Biblioteka Cyfrowa UPH, Repozytorium UPH. Zasoby biblioteczne BG są również dostępne w KARO - Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich

oraz NUKAT - Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym Bibliotek Naukowych. Do dyspozycji studentów ocenianego kierunku są również zagraniczne bazy danych dostępne w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (EBSCO, Nature, Science, Science Direct, Wiley Online Library, Springer). Czytelnicy Biblioteki korzystają także z baz bibliometrycznych: Web of Science, Journal Citation Reports, SCOPUS, SciVal, InCites. Biblioteka subskrybuje również bazę bibliograficzno-abstraktową Polska Bibliografia Lekarska 1979 oraz Lex Akademia Premium (dostępność ze wszystkich komputerów w sieci uczelnianej i spoza sieci).

Salę wyposażoną są w sposób umożliwiający sprawne prowadzenie zajęć wykładowych, konwersatoryjnych i ćwiczeniowych – zarówno w aspekcie infrastrukturalnym (umeblowanie w tym możliwość reorganizacji na potrzeby pracy grupowej czy warsztatów, przestronność sal, dobry stan pomieszczenia), jak i telekomunikacyjnym (dostęp do Internetu, projektory multimedialne, komputery stacjonarne i możliwość skorzystania z własnego komputera wykładowcy).

Ponadto na potrzeby zajęć laboratoryjnych na ocenianym kierunku studiów wykorzystywane jest laboratorium biochemii i biologii molekularnej, laboratorium mikrobiologiczne, pracownia zoologii kręgowców i bezkręgowców, botaniki, anatomii oraz genetyki, które znajdują się w Instytucie Nauk Biologicznych (Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych). W Instytucie Nauk Chemicznych znajduje się infrastruktura wykorzystywana w zajęciach laboratoryjnych w ramach ocenianego kierunku: zestaw HPLC z dwoma odgazowywaczami, mieszalnikami fazy ruchomej, pompami, kolektorami frakcji i dwoma detektorami (spektrofotometrycznym i elektrochemicznym), chromatograf GC/MS, chromatograf cieczerwowy, Autolab, spektrometr NMR, spektrometr IMS, spektrometr masowy, spektrofotometr UV-Vis Jasco, spektrofotometr w podczerwieni, spektrofotometri fluorescencyjne firmy SHIMADZU, IntraCooler z kalorymetrem, deriwatograf, mikroskop polaryzacyjny Nikon Eclipse z systemem grzewczym, oscyloskopy, dyfraktometr monokrystaliczny KM4 i polikrystaliczny typ HZG 3, goniometri, analizator izotachoforezy, mineralizator mikrofalowy, laser impulsowy, baratrony, oscyloskop cyfrowy, piece mufłowe.

Jednostka więc jest wyposażona w urządzenia służące realizacji procesu kształcenia, udziałowi w badaniach oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej i zasobów bibliotecznych.

Zajęcia zdalne są realizowane za pomocą platformy Google Meet. Kalendarze w aplikacji są wprowadzane przez administrację Instytutu/Wydziału i przez te osoby są udostępniane zarówno prowadzącym zajęcia, jak i studentom. Tym samym nauczyciel nie ma obowiązku dodawania poszczególnych studentów do każdego zajęcia. Jest to znaczne ułatwienie prowadzenia działalności dydaktycznej i odciążenie prowadzącego zajęcia. Uczelnia korzysta z platformy gSuite wraz z platformą Classroom i Google dyskiem. Zgodnie z treścią §3 pkt. 2 Zarządzenia Rektora nr 133/2020 w sprawie organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickim 2020/2021 nauczyciele mają możliwość używania w/w platform. Nauczyciele mogą też przekazywać studentom zdalnie materiały dydaktyczne w formie elektronicznej za pomocą nowych, elektronicznych kanałów komunikacji. W ramach realizacji formy zdalnej kształcenia, nauczyciele koordynują pracę studentów również przy pomocy kontaktów telefonicznych i innych środków komunikacji (Messenger, Facebook, Instagram). Uczelnia w tym zakresie przeprowadziła dla pracowników szkolenia w zakresie obsługi narzędzia Google Meet. Dodatkowo, w celu prowadzenia zdalnych zaliczeń zaznajomieni oni zostali również z zasadami przygotowywania formularzy pozwalających na generowanie testów stanowiących podstawę ewaluacji osiągniętych efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Przyrodniczo – Humanistyczny w Siedlcach dysponuje dobrze wyposażoną infrastrukturą dydaktyczną, która jest zgodna z potrzebami procesu dydaktycznego. Infrastruktura informatyczna spełnia współczesne standardy. Uczelnia posiada bardzo dobrze wyposażoną bibliotekę, godziny otwarcia oraz udogodnienia dla użytkowników zapewniają warunki do komfortowego korzystania z jej zasobów w formie tradycyjnej i cyfrowej. Obecna infrastruktura w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnością w pełni pozwala na ich udział w kształceniu oraz korzystaniu z zasobów bibliotecznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Wydział i Uczelnia dokładają staranności w zakresie monitorowania i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz bibliotecznej biorąc pod uwagę wnioski z oceny dokonywanej przez studentów i pracowników uczelni nie tylko pod koniec każdego semestru, lecz również na bieżąco.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W celu zapewnienia stałego doskonalenia jakości kształcenia decyzją Dyrektora Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa powołano Społeczną Radę Pracodawców. Zadaniem Rady jest dostosowanie kształcenia na kierunku kryminologia stosowana do wymagań rynku pracy. Do kompetencji Rady należy: proponowanie tematów prac dyplomowych, współpraca w zakresie realizacji konferencji, warsztatów, seminariów, opiniowanie programów studiów. Rada systematycznie analizuje dostosowanie efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy. Interesariusze zewnętrzni od roku 2014 wypowiadają się na temat efektów uczenia i programów studiów.

Członkami Rady są m.in. przedstawiciele następujących instytucji: Komendant Miejskiej Policji w Siedlcach, Komendant Straży Pożarnej w Siedlcach, Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, Wojskowej Komendy Uzupełnień w Siedlcach, dyrektor Zakładu Karnego w Siedlcach, dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Siedlcach.

W zakresie realizacji programu studiów kryminologia stosowana Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym adekwatnym do kierunku z instytucjami, w których studenci odbywają obowiązkowe praktyki.

Dobór przedstawicieli instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz potrzebami rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Współpraca ta polega m.in. na organizacji:

- obowiązkowych praktyk studenckich - w proces ten zaangażowane są takie instytucje, jak: regionalne komendy miejskie i powiatowe policji, zakłady karne, prokuratury rejonowe, jednostki wojskowe, sądy rejonowe, delegatura Urzędu Celno-Skarbowego w Siedlcach;
- konferencji branżowych, podczas których odbywają się spotkania studentów z praktykami związanymi z ocenianym kierunkiem. Współpraca w tym zakresie prowadzona jest z Zakładem Karnym i Komendą Miejską Policji w Siedlcach. Celem tych konferencji jest stworzenie platformy dla prezentacji wyników i wymiany doświadczeń;
- wykładów czy prelekcji ponadprogramowych dla studentów. Przykładem mogą tu być wykłady i prelekcje prowadzone przez przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach;
- wizyt studyjnych do Centrum Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim, Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach;
- ponadprogramowych warsztatów kryminalistycznych we współpracy z Komendą Miejską Policji w Siedlcach;
- konsultacji doposażenia laboratorium kryminalistycznego, z którego korzystać będą studenci wizytowanego kierunku Centrum Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim;
- prowadzeniu zajęć ze studentami przez praktyków adekwatnych do kierunku kryminologia stosowana;
- analiz potrzeb rynku pracy w ramach posiedzeń w ramach Społecznej Rady Pracodawców.

Instytut Nauk o Bezpieczeństwie prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Monitorowania tej współpracy dokonuje cyklicznie zespół składający się z Dziekana Wydziału oraz Dyrektora Instytutu, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy oraz doskonalenia programu studiów. Przykładem może tu być nawiązanie współpracy z Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim oraz zwiększenie ilości interesariuszy zewnętrznych zaangażowanych w proces praktyk.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla wizytowanego kierunku.

Potwierdzono, iż współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy (organizacji praktyk, wizyt studyjnych, wspólnych konferencji, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, weryfikacji efektów uczenia się, analiz potrzeb rynku pracy), adekwatnie do

celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów kierunku kryminologia stosowana efektów uczenia się.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Dziekan Wydziału Nauk Społecznych oraz Dyrektor Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie), w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces internacjonalizacji w zakresie międzynarodowej wymiany studentów oraz kadry naukowo dydaktycznej jest realizowany przede wszystkim poprzez program Erasmus+. W Strategii umiędzynarodowienia Uczelni, przyjętej przez Senat Uniwersytetu w 2018 r., zwrócono uwagę m.in. na konieczność doskonalenia oferty wymiany studenckiej w ramach programu Erasmus+. Koordynator programu z ramienia Instytutu prowadzi szereg działań, których celem jest zintensyfikowanie i wzrost poziomu internacjonalizacji. Do działań tych (realizowanych według harmonogramu przyjmowanego na poszczególne lata akademickie) należą m.in.: organizacja spotkań informacyjnych ze studentami i pracownikami ubiegającymi się o wyjazd w ramach programu Erasmus+, konsultacje indywidualne z zainteresowanymi osobami podczas dyżurów, koordynowanie procesu kwalifikacji w ramach Instytutu, przeprowadzanie szkoleń z wyjeżdżającymi studentami dotyczących wypełniania dokumentacji wyjazdowej (w szczególności pomoc w wypełnianiu Learning Agreements), podejmowanie interwencji w przypadku spraw spornych, bieżąca pomoc studentom i nauczycielom akademickim w wypełnianiu ankiet po powrocie ze stypendium, gromadzenie danych statystycznych, opracowanie instytucyjnej oferty kursów skierowanej do przyjeżdżających studentów (w ofercie tej znajdują się również przedmioty prowadzone na kierunku kryminologia stosowana: *Konflikt i pokój*, *Bioterroryzm*), wspieranie studentów przyjeżdżających w kwestiach związanych z procesem kształcenia w Instytucie i Uczelni, współpraca z Dyrekcją Instytutu i pozostałymi koordynatorami w kwestiach uzgadnianych przedmiotów, które są wpisywane do Learning Agreements.

W Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie i na Wydziale Nauk Społecznych są podejmowane inicjatywy mające charakter międzynarodowy, w których biorą udział również studenci kryminologii stosowanej. Cyklicznym przedsięwzięciem o tym charakterze jest International Week, który ma już osiemnastoletnią tradycję. W bieżącym roku akademickim impreza ta odbyła się w formie on-line.

Językiem obrad był język angielski, w tym roku organizatorzy dołączyli również język rosyjski jako język roboczy konferencji. Wydarzenie to ma charakter międzynarodowy oraz interdyscyplinarny.

Przykładem dalszego przedsięwzięcia realizowanego w 2019 r. w Instytucie był staż UNESCO. W jego ramach przedstawicielka Drohobyckiego Państwowego Uniwersytetu z Ukrainy m.in. wygłosiła wykład nt. handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem handlu dziećmi, w którym uczestniczyli studenci kryminologii.

Nauczyciele akademicki uczestniczyli również w wykładach jako profesorowie wizytujący (w Grodnie i Tambowie), byli członkami komitetów naukowych czy komitetów organizacyjnych w ostatnich trzech latach akademickich w kilkudziesięciu konferencjach naukowych o charakterze międzynarodowym, w Polsce i za granicą: Międzynarodowe seminarium naukowe „Interakcje polsko-niemieckie w obszarze bezpieczeństwa” Kamminke (Niemcy) pod patronatem European Association for Security (w latach 2018 i 2019); konferencja realizowana przez Komendę Stołeczną Policji „Zwiększona gotowość do incydentów CBRN poprzez wspólne ćwiczenia pierwszych reagujących” w ramach programu UE Internal Security Fund – Police (2019); Międzynarodowy krąg stoł „Sowremiennoje sostojanie i perspektiwy razwitiya obszczestwiennogo kontrolija”, Połacki Dżarżauy Uniwersitet (Białoruś), Tambowski Gosudarstwienny Uniwersitet im. G. Dzierżawina (Rosja), UPH, Kostanajski filiał Czeliabinskogo Uniwersiteta, Kostanaj (Kazachstan) 2018; 2020 Challenges to National Defence in Contemporary Geopolitical Situation (Litwa); 1st International Scientific Conference. Contemporary Challenges of State Security (Warszawa) 2020, II Kongres Suidycydologiczny (Łódź) 2020.

W ocenianym okresie kadra prowadząca zajęcia na kierunku uczestniczyła w 14 wyjazdach w ramach programu Erasmus+. Zrealizowano wyjazdy m.in. do: Bułgarii, Litwy, Słowacji, Łotwy, Hiszpanii i Rumunii. Ponadto w latach 2018-19 jeden z nauczycieli akademickich pełnił funkcję koordynatora międzynarodowego projektu programu Erasmus+: „Kontrola dokumentów jako kompleksowa ocena zespołu cech i zachowań osoby – psychologiczne aspekty weryfikacji tożsamości cudzoziemców”; a w 2019 r. pełnił funkcję job shadowing w ramach programu Erasmus+ w Szkole Policji w Zagrzebiu (Chorwacja).

Nauczyciele zdobywają w ramach powyższych działań doświadczenie w zakresie nowych metod dydaktycznych, które aplikują na swoich zajęciach. Wprowadzają również nowe treści kształcenia. Mają dodatkowe możliwości w zakresie realizowania efektów uczenia się, koncentrujących się na znajomości języka obcego specjalistycznego oraz możliwości funkcjonowania w środowisku międzynarodowym. Aktywność międzynarodowa wpływa również na sposób prowadzenia prac dyplomowych – zachęcanie studentów do korzystania oraz udostępnianie im źródeł obcojęzycznych.

Na Wydziale funkcjonuje system koordynacji wymiany międzynarodowej studentów i pracowników, obejmujący wsparcie na wszystkich szczeblach funkcjonowania Jednostki. Proces ewaluacji odbywa się cyklicznie, a jego celem jest przygotowanie konkretnych planów w zakresie podnoszenia poziomu internacjonalizacji, a na przyszłość zmobilizowanie kadry naukowo-dydaktycznej do korzystania z programu Erasmus+ oraz podejmowanie dalszych działań na rzecz lepszej znajomości języków obcych (głównie j. angielskiego) wśród studentów, kadry dydaktycznej i pracowników administracyjnych, odpowiedzialnych za obsługę i kontakt z zarówno z zagranicznymi studentami, jak i gośćmi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka podejmuje liczne i skuteczne działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia poprzez:

- udział studentów i nauczycieli akademickich w programie Erasmus+ oraz zwiększenie jego efektywności w kontekście kształcenia na ocenianym kierunku;
- aktualizowanie oferty listy przedmiotów dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+;
- udział w projektach i konferencjach międzynarodowych zarówno kadry akademickiej, jak i studentów;
- możliwości w zakresie publikowania w wydawnictwach i czasopismach zagranicznych w ramach działalności zespołów badawczych;
- możliwości wyjazdów studyjnych w ramach współpracy dwustronnej z partnerami z Rosji (Państwowy Uniwersytet w Tambowie), Łotwy (Bałtycka Akademia Międzynarodowa w Rydze).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie kształcenia jest systemowe, ma charakter stały i obejmuje cały proces kształcenia.

Liczba studentów, przypadająca na jednego nauczyciela akademickiego na kierunku kryminologia stosowana w roku akademickim 2019/2020 wynosiła 3,4. Ma to rzeczywisty wpływ na podwyższenie poziomu zadowolenia z jakości studiowania, wykazywanego przez studentów. Wiąże się to m.in. z możliwością utrzymania stałego kontaktu pomiędzy studentami a pracownikami naukowymi.

W kwestii wsparcia studentów w procesie uczenia się Uczelnia podkreśla znaczenie samodzielnej aktywności studentów w ramach ruchu naukowego. Duże znaczenie ma systemowa opieka, dzięki wprowadzeniu funkcji opiekuna pierwszego roku. Działalność opiekuna kontynuowana jest do momentu zakończenia cyklu kształcenia. Należy zwrócić uwagę na brak programów mentorskich oraz szkół liderek. Jest to istotny aspekt kształcenia, ponieważ pozwala pokazać studentom ich potencjalne możliwości ścieżek kształcenia, dzięki czemu lepiej wykorzystują oferowane przez uczelnię narzędzia. Brak również konkursów i olimpiad przedmiotowych, które aktywizują studentów i w inny sposób pokazują możliwości, jakie daje im kształcenie na danym kierunku. Taka forma aktywizacji studentów, mogłaby stymulować ich do poszerzania swojej wiedzy oraz w kreatywny sposób urozmaicała dostępne formy zdobywania nowych informacji.

Uczelnia oferuje studentom standardowe formy wsparcia finansowego osób, które wyróżniają się ze względu na swoje osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe. Aby studenci mieli możliwość stałego rozwoju zapewniane jest systemowe wsparcie poprzez organizację konsultacji z nauczycielami oraz organizowanie szkoleń, kursów, seminariów naukowych i wykładów otwartych.

Dla osób wyróżniających się ze względu na osiągnięcia sportowe lub artystyczne przewidziana jest możliwość ubiegania się o stypendium Rektora. Ponadto studentom zapewnia się możliwość rozwoju z zakresu kwestii organizacyjnych i przedsiębiorczości (przykładem takiej przestrzeni do działań jest Samorząd Studentów).

Studentom oferowane jest wsparcie psychologiczne. Dzięki zaangażowaniu w ten proces osób, które na co dzień mają kontakt ze studentami, mogą skuteczniej wspierać ich w kryzysowych sytuacjach, z uwagi na obszerną i kompleksową wiedzę dotyczącą sytuacji w lokalnym środowisku.

Grupa osób z niepełnosprawnościami w zakresie ruchowym jest bardzo mała, a mimo to zapewniona jest im możliwość swobodnego poruszania się po budynkach Uczelni. Istotne znaczenie w tym zakresie ma Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami. Uczelnia gwarantuje szeroki wachlarz ofert wsparcia, uwzględniających zarówno wsparcie materialne w formie stypendium, jak i w zakresie bytowym, dzięki udogodnieniom związanym z procesem ubiegania się o miejsce w akademiku.

Wydział zapewnia warunki do działania kół naukowych, czego dowodem są szeroko podejmowane przez nie działania. Jedną z ważnych form wsparcia kół jest przyznawanie im dofinansowań, dzięki którym mogą realizować swoje projekty.

Realizowany system zgłaszania przez studentów skarg oraz wniosków, a także sposób ich rozpatrywania spełnia kryterium. Oprócz standardowych procedur dotyczących składania skarg i wniosków na aspekt ten pozytywnie wpływa uzupełnienie tych działań o organizowanie spotkań z Władzami Instytutu oraz Opiekunami roku.

Ważnym elementem procesu uczenia się jest zapewnienie studentom środowiska stymulującego do rozwoju, co oznacza m.in. oprócz zapewnienia kształcenia na jak najwyższym poziomie, zapewnienie trudniejszego do empirycznego skategoryzowania, poczucia bezpieczeństwa związanego, np. z działaniami antydyskryminacyjnymi. Uczelnia podejmuje działania w celu przeciwdziałania dyskryminacji, jednak nie obejmują one dedykowanych kampanii informacyjnych, które w znaczący sposób mogłyby wpłynąć na świadomość społeczności akademickiej i zapobiegać niepożądanym zachowaniom. Brak też tej tematyki w prowadzonej przez Wydział komunikacji, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Problematyka ta poruszana jest dopiero na poziomie ogólnouniwersyteckim, co może nieść za sobą wiele negatywnych implikacji.

Co ważne, nie zapomina się o bezpieczeństwie studentów, czego przykładem może być systematyczna organizacja ćwiczeń z ewakuacji, które są częścią szkolenia z bezpieczeństwa i higieny pracy.

W okresie zdalnego kształcenia Uczelnia korzysta z platformy Google Meet. Studenci przed rozpoczęciem zajęć w trybie zdalnym mogli zadawać pytania związane z funkcjonowaniem wskazanej platformy, co przygotowało ich do udziału w zajęciach. System ten jest chwalony przez studentów, przede wszystkim ze względu na jego przejrzystość i niezawodność. Z uwagi na intuicyjny sposób obsługi platformy studenci nie napotkali trudności znacząco wpływających na możliwości kształcenia w trybie zdalnym, co z kolei mogłoby negatywnie wpłynąć na ich zdrowie psychiczne.

Z aprobatą studentów spotyka się poziom jakości kadry naukowej oraz pracowników administracyjnych. Odpowiada stawianym przez nich wymaganiom, na szczególne wyróżnienie zasługuje podkreślony przez studentów stały kontakt z prowadzącymi zajęcia i obsługą administracyjną.

Jednostka współpracuje z organami Samorządu Studentów. Widoczna jest partycypacja przy opiniowaniu programu studiów. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie organy Samorządu Studentów, co prowadzi do zachęcania studentów do działalności społecznej.

Wydział dokonuje bieżącej ewaluacji, posiłkując się głównie przeprowadzanymi ankietami wśród studentów. Badania są realizowane we współpracy ze studentami, którzy biorą udział zarówno w procesie budowania ankiety, jak i są jej respondentami. Jednym z czynników badanych w ramach ewaluacji jest poziom zadowolenia studentów z oferowanych rozwiązań. Ewaluacja prowadzonych zajęć zasługuje na docenienie ze względu na kompleksowy charakter przeprowadzanych badań, ale również za wyciągane wnioski i wcielanie w życie nowych rozwiązań, mających na celu ciągłe ulepszanie procesu kształcenia. Wartym rozważenia jest rozszerzenie spojrzenia na badania jakości usług oferowanych przez Wydział o analogiczne, jak wyżej opisane, kompleksowe podejście do ewaluacji pracy administracji. Poziom obsługi administracyjnej ma wpływ na możliwości rozwoju studentów oraz ich poziom zadowolenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Pomimo uwag należy uznać powyższe kryterium za spełnione. Zapewniany przez Wydział proces uczenia się odbywa się za pomocą różnorodnych form, a jego charakter jest stały i kompleksowy. Dzięki podejmowanym działaniom zapewnia się studentom możliwość rozwoju naukowego oraz swobodny dostęp do rynku pracy. Jakość procesu uczenia się i jego efektów jest odwzorowaniem jakości kadry naukowej oraz działań podejmowanych w celu poprawy jej pracy (np. prowadzenie w sposób poprawny ewaluacji).

Potrzeby wszystkich grup studentów są przez jednostkę spełnione.

Pozytywnym czynnikiem wartym odnotowania jest nacisk Władz Jednostki na kwestie dotyczące wsparcia materialnego dla studentów. Dotyczy to zarówno osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, jak również studentów wybitnych, uzyskujących stypendia za wyniki w nauce.

Na Wydziale zapewnione są możliwości działania Samorządu Studentów, który może liczyć m.in. na wsparcie materialne. Potwierdzenie dobrej współpracy na tej linii zostało artykułowane ze strony przedstawicieli studentów obecnych podczas spotkania ZO PKA z tą grupą interesariuszy wewnętrznych.

System motywowania studentów działa poprawnie. Wyróżnić można zarówno motywację finansową dla osób wyróżniających się, jak i przejaw proceduralny - wpływ studentów (za pośrednictwem ankiet) na zmiany wprowadzane na Wydziale.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Dostęp do informacji publicznej jest realizowany za pomocą strony internetowej Uczelni, Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni oraz portalu internetowego Wydziału. Wszystkie wymienione źródła są ogólnodostępne i nie wymagają posiadania kont, ani weryfikacji tożsamości. Strona internetowa UPH jest utrzymana w bardzo przejrzystej formie. Mnogość zakładek powoduje łatwy i szybki dostęp do szukanych treści. Strona jest na bieżąco aktualizowana o najnowsze informacje dotyczące funkcjonowania Uczelni. Ponadto można wyszukać informacje dotyczące m.in.: struktury Uczelni, jakości kształcenia, programu wymiany Erasmus+, czy wsparcia materialnego. Co istotne, strona internetowa zapewnia źródło wiedzy dla społeczności akademickiej, jak również dla kandydatów na studia. Uproszczona wersja strony www jest dostępna w języku angielskim oraz rosyjskim. Z uwagi na liczne kanały informacyjne, wykorzystywane przez Wydział, informacje są łatwo dostępne (brak dodatkowych wymagań technicznych) dla szerokiego grona odbiorców, język komunikacji dostosowany jest do charakterystyki każdej przestrzeni. Uczelnia gwarantuje dostęp do wydawanych aktów prawnych za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej, które są sukcesywnie aktualizowane.

Jednostka dokonuje systematycznej oceny zakresu przedmiotowego i jakościowego informacji, które docierają zarówno do studentów, jak i kandydatów na studia, a także szeroko pojętego otoczenia zewnętrznego, za pomocą prowadzonych kanałów komunikacyjnych (strona www Jednostki oraz profil na portalu Facebook). W analizie biorą udział studenci, a w szczególności organy Samorządu Studentów. Zgłaszane wątpliwości są brane pod uwagę i mają wpływ na udoskonalanie udostępnianych informacji. Monitorowanie oraz uaktualnianie treści przebiega w sposób kompleksowy i rzetelny.

Publikowane na stronie internetowej Wydziału informacje są kompleksowe zarówno dla kandydatów, jak i studentów. Krok po kroku pokazują ścieżkę i to, co należy wiedzieć od momentu rozpoczęcia ubiegania się o miejsce na studia, aż po etap studiowania (i jego efekty). Wskazane są więc zarówno procedury rekrutacji (w tym jej terminarz), cele kształcenia, proces nauczania i przyznawany tytuł naukowy.

Publikowane treści konsultowane są z Samorządem, co zapewnia wysoki poziom dostosowania do potrzeb odbiorców. Innym ważnym działaniem, podejmowanym przez Wydział, jest realizacja ewaluacji tychże treści.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji w należyтым stopniu. Informacje te są kompletne i aktualne, dostępne na stronach internetowych Wydziału oraz adresowane do zróżnicowanych odbiorców. Uczelnia i Wydział monitorują swą politykę informacyjną i konsekwentnie modernizują formę i treść przekazu. Taka polityka pozwala na skuteczne informowanie zarówno kandydatów na studia, jak i studentów. Dzięki kompleksowości dostępnych powszechnie informacji, kandydaci odpowiednio do swoich potrzeb dobierają kierunek studiów, a studenci weryfikują przebieg procesu

uczenia się wraz z jego efektami, przeciwstawiając je wartościom deklarowanym. Gwarantującym tym samym bieżące funkcjonowanie, komunikowanie i powiadamianie społeczności akademickiej oraz otoczenia zewnętrznego. Stale odbywa się proces udoskonalania i poprawiania udostępnianych informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia posiada system zapewniania jakości kształcenia, który ma strukturę hierarchiczną. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny na poziomie Wydziału nad prowadzoną polityką jakości kształcenia sprawuje Dziekan. Z kolei na poziomie instytutowym osobą odpowiedzialną za zapewnianie jakości kształcenia jest Dyrektor Instytutu. Zespół do spraw programu studiów tworzą koordynatorzy kierunków studiów I i II stopnia. Opiniowania programów studiów na poziomie Wydziału dokonuje Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia, a na poziomie Instytutu - Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Podział obowiązków został precyzyjnie określony, natomiast system ma strukturę hierarchiczną. W oparciu o istniejące akty prawne i kompetencje właściwych organów (Senat, Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia) zatwierdzane są zmiany oraz wycofanie programu studiów. Wszelkie zmiany, które są wynikiem dostrzeżonych zarówno przez nauczycieli akademickich, jak i studentów spostrzeżeń wynikających, np. z konieczności dokonania zamiany kolejności realizowanych przedmiotów w celu lepszego dostosowania jej do nabywania przez studentów wiedzy czy też umiejętności, mają charakter sformalizowany. W przypadku zgłoszenia takiej konieczności przez studentów odbywa się to poprzez Opiekuna roku lub innego nauczyciela akademickiego. Zmiany te dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury oraz obowiązujące regulacje prawne. Również zasady dotyczące przyjęci na studia regulują odpowiednie akty prawne, tj. Uchwałą Senatu UPH w Siedlcach.

Uczelnia przeprowadza systematyczną ocenę programu studiów. Ocena ta uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania oraz monitoruje losy zawodowe absolwentów. Wyniki tych ocen są opracowywane w formie dokumentów takich, jak np. Raporty z ocen studenckich czy Raporty losów absolwentów. Od strony formalnej WSZJK funkcjonuje w sposób poprawny, natomiast w ocenie ZO PKA problem stanowi ocena programu kształcenia w kontekście definiowania kierunku kryminologia stosowana. Innymi słowy, od strony formalnej podejmowane są działania zmierzające do zapewniania wysokiej jakości kształcenia na wizytowanym kierunku, natomiast działania te nie uwzględniają merytorycznej oceny zgodności realizowanych treści programowych z nazwą kierunku. Uczelnia przykładą dużą wagę do oceny postępów w nauczaniu i bardzo wnikliwie weryfikuje wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu

się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe. Wyniki tych analiz mają postać raportów, które są wynikiem pracy zespołów je opracowujących. Nauczyciele akademicki są z nimi zapoznawani, a ich wyniki są z nimi analizowane w celu dalszego ich udoskonalania albo poprawy kompetencji dydaktycznych. W Uczelni przeprowadzane są w oparciu o współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym analizy dotyczące adekwatności realizowanego programu studiów, a także poprawności doboru instytucji współpracujących czy wpływu wzajemnej współpracy na kreowanie program studiów i doskonalenie jego realizacji. Analiza WSZJK wskazuje na nierównomierne rozłożenie akcentów we wskazanym systemie, tzn. zadbano o doprecyzowanie systemu od strony formalnej i organizacyjnej, natomiast od strony merytorycznej wymagana jest korekta w zakresie: a) nazwy kierunku, b) analizy treści programowych, ponieważ nie zapewniają one uzyskania wszystkich efektów uczenia się, uznawanych za niezbędne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada spójny system zapewniania jakości kształcenia, który podlega systematycznym ocenom, zgodnie z przyjętymi przez nią założeniami oraz obowiązującymi regulacjami prawnymi. Uczelnia wykazuje dbałość o poziom kształcenia na różnych poziomach – organizacyjnym czy dydaktycznym. Niestety działania te nie przekładają się na efektywność działania systemu o czym świadczy analiza kryteriów 1, 2 i 4. Działania prowadzone w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia są sformalizowane i ujęte w odpowiednich aktach normatywnych. W proces doskonalenia jakości kształcenia zostały zaangażowane wszystkie grupy pracowników (naukowo-dydaktyczni i administracyjni), studenci oraz interesariusze zewnętrzni. Analiza stanu faktycznego wskazała, że działania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia nie przekładają się jednak na takie działania, jak: a) poprawność przyporządkowania kierunku do dyscypliny naukowej, która gwarantowałaby osiągnięcie zakładanych dla danego kierunku efektów uczenia się, b) analizy zgodności efektów uczenia się z koncepcją kształcenia czy c) adekwatności doboru kadry w stosunku do specyfiki ocenianego kierunku. W związku z powyższym zaleca się skorygowanie treści programowych oraz efektów uczenia się wymienionych w kryterium 1 i 2 oraz uwzględnienie zaleceń dotyczących doboru kadry naukowo-dydaktycznej do specyfiki ocenianego kierunku zawartych w kryterium 4. W związku z powyższym zespół oceniający PKA zaleca ich uwzględnienie w działaniach naprawczych dotyczących poprawy jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

Uwzględnienie w pracach Zespołu do Spraw Zapewniania Jakości Kształcenia działań zmierzających do uzupełnienia lub skorygowanie zaleceń wskazanych w Kryterium 1, 2 oraz 4, które to zalecenia przekładają się na sposób funkcjonowania wyżej wymienionego systemu. W związku z powyższym zaleca się, aby w ramach prac uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia planowo dokonywanie analizy koncepcji kształcenia oraz treści programowych zgodnie ze specyfiką kierunku. Działania te powinny stanowić obszar systematycznej pracy wskazując na spójność w zakresie poszczególnych obszarów procesu kształcenia oraz z celami i strategią kształcenia. Ponadto działania

te powinny przekładać się na podejmowanie oraz dostarczanie analiz i wniosków dotyczących funkcjonowania poszczególnych elementów procesu kształcenia oraz wskazywanie kierunków działań naprawczych.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl